

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

РЕЗОЛЮЦІЯ

засідання «круглого столу» на тему:

«Стан організації ДНК-ідентифікації загиблих під час проведення антитерористичної операції і операції об'єднаних сил, розшуку зниклих безвісти громадян на тимчасово окупованій території»

У вересні 2018 року в Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Стан організації ДНК-ідентифікації загиблих під час проведення антитерористичної операції і операції об'єднаних сил, розшуку зниклих безвісти громадян на тимчасово окупованій території», в якому взяли участь народні депутати України, представники Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної поліції України, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької та Луганської обласних державних адміністрацій, делегації Міжнародного Комітету Червоного Хреста (МКЧХ) в Україні, а також науковці та практики, представники громадськості та ЗМІ.

Учасники «круглого столу» констатували, що кожний загиблий не ідентифікований боєць має право бути названим державою, суспільством та родиною і бути перепохованим поруч з померлими раніше членами родини на батьківщині та згідно зі своїм віросповіданням.

З жовтня 2014 року в Україні було напрацьовано алгоритм дій щодо проведення ідентифікації тіл загиблих учасників АТО та офіційно запрацювала єдина база даних ДНК.

Станом на вересень 2018 року, за даними Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України, ідентифіковано 555 осіб, зниклих безвісти (загиблих) під час проведення АТО та ООС.

Водночас, за даними місцевих державних адміністрацій, станом на серпень цього року залишається не ідентифікованим 71 тіло загиблих учасників АТО та ООС, похованих в секторі військових поховань Кушугумського кладовища (*Запорізька область*), 108 тіл загиблих, похованих на Краснопільському кладовищі (*Дніпропетровська область*), 16 тіло загиблих, похованих на кладовищі в с. Чмирівка Старобільського району (*Луганська область*).

Також, за даними Служби безпеки України, залишаються не ідентифікованими 75 тіл загиблих військовослужбовців та 37 тіл цивільних осіб.

Крім того, за даними Кадрового центру Генерального штабу Збройних Сил України, станом на теперішній час у Збройних Силах України обліковано 83 зниклих безвісти військовослужбовців, з яких лише у 26 випадках відбулися збіги ДНК-профілів родичів зниклих безвісти з не ідентифікованими трупами.

На думку учасників «круглого столу», основними проблемами у сфері ідентифікації тіл загиблих під час проведення АТО та ООС нині є:

I. Відмова рідних чи близьких визнавати доведені результати ДНК-ідентифікації, проведеної Державним науково-дослідним експертно-криміналістичним центром Міністерства внутрішніх справ України. Передусім йдеться про родини загиблих військовослужбовців 93-ї окремої механізованої бригади Збройних Сил України, тіла яких на сьогодні у переважній більшості ідентифіковані за ДНК-експертизою. На думку рідних, дані експертизи сфальсифіковані, а їх діти перебувають у полоні, хоча відомості, що могли б підтвердити цей факт відсутні.

II. Зволікання з проведенням повторної ДНК-ідентифікації тіл загиблих у випадках, коли пошуковцями, а не слідчими органами, з високою вірогідністю встановлено належність тіла та/або його фрагментів тому чи іншому загиблому з числа тих, де не виявлено збігів генотипів (*родини здавали біологічні матеріали для проведення ДНК-експертизи, але збігів не відбулося*). В такому випадку необхідно проводити додаткові дії: відбирати біологічні матеріали для виведення ДНК-профілів у максимальній кількості близьких родичів; здійснювати ексгумацію, відбирати біологічні матеріали у не ідентифікованих трупів та призначати повторну ДНК-експертизу.

III. Відмова родичів загиблих від здачі зразків ДНК для цілей ідентифікації через недовіру слідчим органам Національної поліції України та Служби безпеки України та надію, що їх близькі знаходяться у полоні.

Серед інших проблем, на яких наголошували учасники заходу, є неналежна робота слідчих органів або недбале ставлення їх співробітників до виконання службових обов'язків (у справах неправильно вказуються дані загиблих чи близьких; результати ДНК-експертизи повідомляються з інтервалами у роки; неналежні комунікація між слідчими органами Національної поліції України та Служби безпеки України, що призводить до несвочасного виконання або виконання не в повному обсязі необхідних слідчих дій), а також виняткова орієнтація на результати ДНК-експертиз.

Окрім того, є поодинокі випадки, коли родичі з меркантильних думок не доводять справу ідентифікації до кінця, у тому числі не здають зразки ДНК, бо за зниклого безвісти (або такого, що вважається у полоні) держава виплачує родині його грошове забезпечення.

Заслухавши та обговоривши винесене на розгляд питання, учасники засідання «круглого столу» у Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я **р е к о м е н д у ю т ь:**

1. Адміністрації Президента України

1.1. Поінформувати через Тристоронню контактну групу з мирного врегулювання ситуації на сході України жителів тимчасово окупованої території у Донецькій та Луганській областях та громадян інших країн про можливість проведення в Україні ДНК-ідентифікації загиблих під час бойових дій у ході проведення АТО та ООС.

2. Генеральній прокуратурі України

2.1. Розглянути питання щодо ініціювання проведення заслуховування стану досудового розслідування керівниками регіональних прокуратур у кримінальних провадженнях щодо не ідентифікованих тіл (фрагментів) загиблих під час проведення АТО та ООС з метою координації дій між слідчими органами Національної поліції України та Служби безпеки України.

2.2. Взяти на контроль хід досудового розслідування у кримінальних провадженнях зазначеної категорії.

3. Кабінету Міністрів України

3.1. Забезпечити створення Комісії з питань осіб, які зникли безвісти за особливих обставин у визначені Законом України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти» строки та включити до її складу Тинченка Ярослава Юрійовича - заступника директора Національного військово-історичного музею України з наукової роботи (за згодою) та представників відділу пошукової роботи Управління цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України (за згодою), а також забезпечити ведення нею Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

3.2. Розглянути можливість створення в буферній зоні (зокрема в КПВВ «Станиця Луганська» у Луганській області, КПВВ «Мар'їнка» та КПВВ «Майорське» у Донецькій області) місць, куди родичі зниклих безвісти осіб (загиблих), які постійно проживають в окремих районах Донецької та Луганської областей або громадяни інших країн зможуть приїхати, написати заяву про зникнення особи (загибель) і здати представникам слідчих органів Національної поліції України біологічні матеріали для виведення ДНК-профілів з метою проведення відповідних експертиз.

4. Слідчим підрозділам Служби безпеки України та Національної поліції України

4.1. Посилити контроль за ходом досудових розслідувань, відкритих за фактом зникнення безвісти (загибелі) осіб.

4.2. Організувати у випадках, коли це виправдано, ексгумацію тіл загиблих із залученням представників відділу пошукової роботи Управління цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України (за згодою), призначення

додаткових експертиз (антропологічної, за одонтологічним статусом, фотосуміщення) і, як підсумок, повторної ДНК-експертизи.

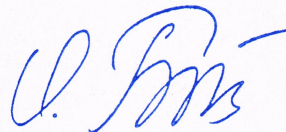
4.3. Забезпечити встановлення максимально широкого кола близьких родичів осіб, зниклих безвісти (загиблих) під час проведення АТО та ООС, а також відбір максимальної кількості біологічних зразків від зазначених осіб. Призначати додаткові генетично-молекулярні експертизи за участі інших родичів у разі відсутності збігу по одному родичу.

4.4. Розглянути питання доцільності імплементації стоматологічної експертизи і відповідної ідентифікації особи трупу за стоматологічними ознаками.

4.5. При здійсненні ідентифікації осіб, зниклих безвісти (загиблих) під час проведення АТО та ООС, застосовувати комплексний підхід із залученням до проведення експертизи різних експертів (спеціалістів) з метою отримання науково-експертного висновку з ідентифікації особи.

Від імені учасників засідання «круглого столу»

**Голова Комітету
Верховної Ради України
з питань охорони здоров'я**

О.В.Богомолець